

Riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia

Podklad pre Monitorovací výbor

k bodu č. 5 programu 5. zasadnutiu Monitorovacieho výboru pre Operačný program Kvalita životného prostredia

Návrh zmeny Operačného programu Kvalita životného prostredia

Členom MV sa predkladá na schválenie

(článok 3 ods. 3 písm. f) štatútu MV)



Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP SR), ako riadiaci orgán (RO) pre Operačný program Kvalita životného prostredia (OP KŽP alebo operačný program) navrhuje a predkladá členom Monitorovacieho výboru pre OP KŽP (monitorovací výbor) na schválenie zmenu operačného programu. Hlavným cieľom a predmetom navrhovanej zmeny OP KŽP je **úprava čiastkových cieľov ukazovateľov výkonnostného rámca pre rok 2018**, ktorých plnenie bolo limitované objektívnymi faktormi mimo dosahu RO pre OP KŽP a sprostredkovateľských orgánov, a tým ohrozuje získanie výkonnostnej rezervy. Výkonnostná rezerva predstavuje dodatočnú alokáciu OP KŽP v rámci investičných prioritných osí a je vo výške 6 % z alokácie prioritnej osi (PO). Získanie tejto výkonnostnej rezervy je podmienené naplnením čiastkových cieľov ukazovateľov výkonnostného rámca, t. j. cieľov, ktoré je potrebné dosiahnuť najneskôr do konca roka 2018.

Návrh zmeny OP KŽP vychádza z aktuálneho stavu implementácie, pričom reflektuje na externé faktory, ktoré nebolo možné zohľadniť pri pôvodnom návrhu ukazovateľov výkonnostného rámca (ako sú legislatívne zmeny, metodické východiská, či zmena ekonomického prostredia). Cieľom navrhovanej zmeny OP KŽP je teda aktualizácia čiastkových cieľov ukazovateľov výkonnostného rámca tak, aby čo najviac zodpovedali skutočnosti a tým zároveň zvýšiť reálne možnosti ich naplnenia a získania výkonnostnej rezervy tam, kde to súčasný vývoj implementácie PO umožňuje.

Cieľom tejto zmeny OP KŽP bolo tiež zareagovať na aktuálne a naliehavé potreby na národnej úrovni. Z tohto dôvodu, ako aj vzhľadom na nižšiu výkonnosť PO 2, sa navrhuje aj realokácia časti zdrojov z PO 2, a to aktuálne disponibilných finančných prostriedkov, ktoré nie sú pokryté vyhlásenými výzvami ani plánovanými výzvami na rok 2018 (pôvodne určených na podporu aktivity zameranej na rekultiváciu uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu) do PO 1 na aktivitu sanácie environmentálnych záťaží. Táto zmena vychádza jednak z aktuálneho stavu implementácie PO 2, ale zároveň reflektuje na potrebu zabezpečiť finančné zdroje na sanáciu environmentálnej záťaže – toxickkej skládky priemyselného odpadu (bývalých Chemických závodov Juraja Dimitrova) v Bratislave - Vrakuni, ktorá predstavuje riziko pre zásoby pitnej vody na Žitnom ostrove a obyvateľov priľahlého územia.

Predmetným návrhom síce dochádza k vypusteniu jedného špecifického cieľa v PO 2, avšak nedochádza k podstatnej zmene obsahového zamerania aktivít operačného programu, keďže finančné prostriedky sa presúvajú na obsahovo podobnú aktivitu sanácie environmentálnych záťaží v rámci PO 1, ktorá je v zodpovednosti MŽP SR, resp. ďalších príslušných ministerstiev, vrátane sanácie konkrétnej záťaže nachádzajúcej sa v lokalite Vrakúňa.

Cieľom predmetnej zmeny OP KŽP je teda vytvoriť vhodné podmienky pre čo najefektívnejšie využitie finančných prostriedkov programu a dosiahnutie jeho cieľov.

Zmena ukazovateľov výkonnostného rámca sa navrhuje na základe článku 5 ods. 6 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 215/2014, keďže sa ukázalo, že informácie, z ktorých sa pri stanovovaní týchto ukazovateľov a ich hodnôt vychádzalo, boli založené na nesprávnych predpokladoch, ktoré viedli k nadhodnoteniu zámerov alebo čiastkových cieľov, čo sa môže považovať za riadne odôvodnený prípad v zmysle odseku 5 prílohy II k nariadeniu (EÚ) č. 1303/2013.

Predmetný návrh zmeny OP KŽP je vypracovaný v súlade s článkom 30 ods. 1 a čl. 96 odsek 10 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 (ďalej len „všeobecné nariadenie“).

Zároveň sa v texte OP KŽP vykonávajú aj ďalšie zmeny vyplývajúce z pripomienok Európskej komisie (EK) vznesených k zmene prvkov OP KŽP schvaľovanej rozhodnutím RO a k Výročnej správe o vykonávaní OP KŽP za rok 2016, ako aj zmeny vyplývajúce zo súčasného stavu implementácie operačného programu a z procesu prípravy Výročnej správy o vykonávaní OP KŽP za rok 2017, zo zmien právnych predpisov a ďalšie formálne úpravy textu.

V zmysle čl. 110 ods. 2 e) všeobecného nariadenia monitorovací výbor skúma a schvaľuje všetky návrhy RO na zmenu operačného programu. Z tohto dôvodu sa členom MV OP KŽP predkladá návrh zmeny Operačného programu Kvalita životného prostredia na verziu 7 na schválenie.

Všetky zmeny, ktoré sú predmetom návrhu, sú pre úplnosť a prehľadnosť vyznačené formou sledovania zmien v navrhovanom dokumente OP KŽP aktualizovanom na verziu 7, ktorý tvorí prílohu tohto materiálu.

Predmetný návrh zmeny OP KŽP, ako strategického dokumentu s celoštátnou pôsobnosťou, podlieha zisťovaciemu konaniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, avšak vzhľadom na charakter navrhovaných zmien sa nepredpokladá ich vplyv na životné prostredie.

Po schválení návrhu zmeny OP KŽP monitorovacím výborom bude návrh zmeny operačného programu predložený na rokovanie vlády SR a následne aj EK na schválenie.

Navrhované úpravy

Predmetná zmena OP KŽP pozostáva z nasledujúcich úprav týkajúcich sa hodnôt ukazovateľov výkonnostného rámca, úprav finančného plánu a ostatných úprav textovej a tabuľkovej časti operačného programu mimo výkonnostného rámca:

o Úpravy týkajúce sa hodnôt ukazovateľov výkonnostného rámca

Predmetom navrhovanej zmeny OP KŽP sú predovšetkým hodnoty čiastkových cieľov finančného ukazovateľa výkonnostného rámca jednotlivých prioritných osí operačného programu. Zmeny hodnôt čiastkových cieľov ukazovateľov výstupu zahrnutých do výkonnostného rámca sa navrhujú len v obmedzenej miere.

V rámci PO 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry sa vykonáva úprava čiastkového cieľa ukazovateľa výkonnostného rámca „Celkový povrch rekultivovanej pôdy“ a doplnenie kľúčového implementačného kroku „Celkový povrch rekultivovanej pôdy podľa plánovaného stavu zazmluvnených projektov, ktorých verejné obstarávanie bolo overené“. Uvedené úpravy sa vykonávajú v nadväznosti na časovo i obsahovo náročný proces komunikácie s EK, týkajúci sa riešenia schémy štátnej pomoci na sanáciu environmentálnych záťaží v prípadoch, keď povinnosť sanácie prechádza na štát. Bez doriešenia uvedenej problematiky nebolo možné pristúpiť k riadnej príprave, predloženiu a následnej realizácii projektov sanácie environmentálnych záťaží.

V prípade PO 1 dochádza zároveň k úprave, a to k zvýšeniu, cieľovej hodnoty ukazovateľa výstupu výkonnostného rámca PO 1 „Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“. Zmena na úrovni čiastkového cieľa pre rok 2018 a cieľovej hodnoty pre rok 2023 finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 1 „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii“ (ďalej aj „finančný ukazovateľ“) vyplýva z presunu finančných prostriedkov z PO 2, tak ako je uvedené nižšie.

Zmena v rámci PO 2 Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami je navrhovaná na základe súčasného stavu jej implementácie. Hlavná zmena spočíva v realokácii disponibilných finančných prostriedkov z PO 2 do PO 1. Upravený bol preto čiastkový cieľ pre rok 2018 a cieľová hodnota pre rok 2023 finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 2.

V PO 3 Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvnených zmenou klímy dochádza k úprave čiastkového cieľa finančného ukazovateľa výkonnostného rámca pre rok 2018.

Úprava čiastkového cieľa finančného ukazovateľa výkonnostného rámca, avšak len pre kategóriu regiónu – menej rozvinuté regióny (MRR), sa navrhuje aj v PO 4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch.

o Úpravy finančného plánu

Do finančného plánu OP KŽP časti 3.2 (Tabuľka 68 a 69) boli premietnuté zmeny vyplývajúce z presunu disponibilných zdrojov PO 2 do PO 1 za účelom posilnenia aktivít zameraných na sanáciu environmentálnych záťaží. Uvedeným presunom zároveň dochádza k zmene miery spolufinancovania v rámci PO 1. V rámci PO 3 bola v prípade spolufinancovania z národných zdrojov znížená suma národných verejných zdrojov a zvýšená suma národných súkromných zdrojov. Zmena nastala aj na úrovni indikatívnej alokácie na podporu cieľov zmeny klímy (Tabuľka 70) v rámci PO 1 a PO 2.

o Ostatné úpravy mimo výkonnostného rámca

Ide predovšetkým o zmeny vyplývajúce z procesu prípravy Výročnej správy o vykonávaní OP KŽP za rok 2017 a pripomienok EK k Výročnej správe o vykonávaní OP KŽP za rok 2016, ako napr. zmeny na úrovni výsledkových ukazovateľov, ktoré vyplynuli z úpravy metodiky avizovanej Štatistickým úradom SR, úpravy mernej jednotky, na ktorú upozornil Centrálny koordinačný orgán, úpravy zdroja údajov na základe skúseností s vykazovaním. Ďalšie úpravy vychádzajú zo skúseností v procese implementácie OP KŽP, ako je zmena prioritizácie v rámci podporovaných aktivít prostredníctvom PO 4, ktorá vyplynula z doterajšej implementácie programu a pod.

Východiská a zdôvodnenie návrhu

Návrh zmeny OP KŽP vychádza z dokumentov obsahujúcich komplexné informácie o aktuálnom stave implementácie OP KŽP, a to *Výročná správa o vykonávaní OP KŽP za rok 2016*, ako aj *návrh Výročnej správy o vykonávaní OP KŽP za rok 2017*. Jedným zo vstupov pre prebiehajúcu zmenu OP KŽP je aj podklad *Návrh úprav ukazovateľov výkonnostného rámca OP KŽP*, ktorý bol v marci 2018 vypracovaný RO pre OP KŽP v spolupráci so sprostredkovateľskými orgánmi na základe požiadavky EK. Jeho cieľom bolo poskytnúť informáciu o pôvodnom

nastavení hodnôt ukazovateľov výkonnostného rámca, ako aj spresniť metodiku výpočtu ich úpravy v rámci navrhovanej zmeny OP KŽP. Ďalšie informácie, zdôvodnenia a navrhované riešenia pre jednotlivé prioritné osi, ktoré vychádzajú z aktuálneho stavu implementácie OP KŽP a posúdenia možného vplyvu úpravy výkonnostného rámca jednotlivých prioritných osí na finančnú implementáciu a plnenie cieľov OP KŽP, sú uvedené nižšie.

o *PO 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry*

Dôvodom **úpravy čiastkového cieľa ukazovateľa výkonnostného rámca pre PO „Celkový povrch rekultivovanej pôdy“** a doplnenia kľúčového implementačného kroku „Celkový povrch rekultivovanej pôdy podľa plánovaného stavu zazmluvnených projektov“ v rámci *špecifického cieľa (ŠC) 1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou* je časovo i obsahovo náročný proces komunikácie s EK týkajúci sa riešenia schémy štátnej pomoci na sanáciu environmentálnych záťaží v prípadoch, keď povinnosť sanácie prechádza na štát, pričom zdĺhavý priebeh komunikácie s EK v tomto procese bránil riadnej príprave, predložení a následnej realizácii projektov sanácie environmentálnych záťaží.

Proces komunikácie s EK začal zo strany RO pre OP KŽP v decembri 2014, teda hneď po schválení OP KŽP a až po viacerých intervenciách MŽP SR bol ukončený v auguste 2017, a to podradením schémy štátnej pomoci na sanáciu environmentálnych záťaží v prípadoch, keď povinnosť sanácie prechádza na štát, pod všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách, pričom EK navrhla uplatnenie mechanizmu spätného vymáhania nad rámec všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách (GBER).

S cieľom získania výkonnostnej rezervy, RO pre OP KŽP ako riešenie navrhol znížiť hodnotu čiastkového cieľa ukazovateľa „Celkový povrch rekultivovanej pôdy“ na „0 ha“ (k 31.12.2018) a zároveň, aby bolo možné preukázať na konci roku 2018 pokrok v implementácii tejto aktivity, doplniť kľúčový implementačný krok „Celkový povrch rekultivovanej pôdy podľa plánovaného stavu zazmluvnených projektov, ktorých verejné obstarávanie bolo overené“, s hodnotou čiastkového cieľa pre rok 2018 na úrovni „80 ha“.

V nadväznosti na túto úpravu bolo zároveň potrebné **znížiť čiastkový cieľ finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 1 „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii“** z hodnoty 430 mil. € na hodnotu 376,1 mil. €. Zníženie o 53,9 mil. € je vypočítané na základe pomernej časti alokácie na oblasť intervencie 089 - "Rekultivácia priemyselných plôch a kontaminovanej pôdy" k alokácii PO 1. Objem finančných prostriedkov vyčlenených na oblasť intervencie 089 predstavuje 12,54 % z alokácie PO 1. Tento podiel bol použitý na prepočet zníženia finančného ukazovateľa, na ktorom sa projekty zamerané na sanáciu environmentálnych záťaží taktiež podieľajú a ktoré sa vzhľadom na uvedené objektívne skutočnosti nemohli realizovať.

V prípade ukazovateľa „Celkový povrch rekultivovanej pôdy“, sa zároveň zvyšuje jeho cieľová hodnota v roku 2023, a to na základe navrhovaného presunu finančných prostriedkov z PO 2 do PO 1, ako je popísané nižšie. Podobne sa na základe navrhovaného presunu finančných prostriedkov z PO 2 do PO 1 **zvyšuje cieľová hodnota v roku 2023 finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 1 „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii“**.

Ďalšia zmena, ktorá spočíva v **úprave cieľovej hodnoty ukazovateľa výkonnostného rámca v PO 1 „Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“**, vyplýva zo skutočnosti, že v rámci zmeny OP KŽP schválenej rozhodnutím riadiaceho orgánu

v októbri 2017 bola presunutá alokácia vo výške 20 190 620 € z oblasti intervencie 021 (Vodné hospodárstvo) do oblasti intervencie 022 (Čistenie odpadových vôd). Dôvodom tohto presunu bola podpora realizácie infraštruktúry v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd v aglomeráciách pod 2000 EO nachádzajúcich sa v chránených vodohospodárskych oblastiach, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový.

V nadväznosti na vyššie uvedenú zmenu sa preto **zvyšuje cieľová hodnota ukazovateľa výstupu „Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“** v roku 2023 z pôvodnej hodnoty 205 046 EO na hodnotu 220 705 EO.

Čiastkový cieľ pre rok 2018 daného ukazovateľa (CO19) zostáva nezmenený. Dôvodom je, že výzva pre aglomerácie pod 2 000 EO (v chránených vodohospodárskych oblastiach) bude v zmysle Indikatívneho harmonogramu výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok (ŽoNFP) vyhlásená v priebehu roka 2018, takže v nej predložené ŽoNFP sa do konca roka 2018 nedostanú do fázy implementácie, ktorá by dokázala vygenerovať fyzické alebo finančné výstupy.

o *PO 2 Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami*

Dôvodom **presunu zdrojov vo výške 34 085 729 €** (EÚ zdroj vrátane prislúchajúcej časti výkonnostnej rezervy) **z PO 2 do PO 1**, ako jednej z hlavných zmien v rámci PO 2, je skutočnosť, že vzhľadom na súčasný vývoj implementácie projektov nie je predpoklad splnenia ukazovateľov výkonnostného rámca na takej úrovni, aby bolo možné získať výkonnostnú rezervu. Zdroje výkonnostnej rezervy za PO 2 však môžu byť presunuté a využité v rámci PO 1, ak v nej budú splnené čiastkové ciele ukazovateľov výkonnostného rámca, čo je prioritným záujmom RO pre OP KŽP.

Príčiny oneskorenia finančnej implementácie a neplnenia ukazovateľov výkonnostného rámca pre PO možno zhrnúť nasledovne:

- vyhlásenie výziev v rámci ŠC 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy až začiatkom roka 2017 z dôvodu prebiehajúceho posudzovania Vodného plánu Slovenska Európskou komisiou a potreby splnenia ex-ante kondicionality pre sektor vodného hospodárstva;
- nízky počet predložených ŽoNFP najmä v prvom hodnotiacom kole výziev, a to aj napriek skutočnosti, že žiadatelia boli o plánovaných výzvach informovaní už pred ich vyhlásením. Výzva zameraná na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami, ktoré sú realizované mimo vodných tokov bola pripravovaná v rámci pracovnej skupiny pod Monitorovacím výborom pre OP KŽP v spolupráci so zástupcami mimovládnych organizácií, ale aj zástupcami miest a obcí. Potenciálni žiadatelia mali možnosť sa o výzvach dozvedieť aj prostredníctvom webového sídla OP KŽP, na ktorom bol zverejnený harmonogram predmetných výziev už na začiatku roka 2016;
- zdĺhavejší proces predkladanie žiadostí v rámci oboch výziev, ktorý súvisí najmä s vysporiadaním majetkovo-právnych vzťahov ku všetkým nehnuteľnostiam a hnutelným veciam. V prípade rozsiahlejšieho projektu toto vysporiadanie môže trvať aj viac ako rok;

- nové podmienky a obmedzenia vyplývajúce z plánu manažmentu povodňového rizika, najmä však preukázanie súladu projektu s požiadavkami článku 4.7 Rámcovej smernice o vode (RSV), ktoré sa metodicky vyvíjalo na národnej úrovni a na úrovni EK a vyžiadalo si novelizáciu vodného zákona. Ostatná novela vodného zákona, ktorá bola schválená vládou SR začiatkom novembra 2017 a do platnosti vstúpila 15. marca 2018, bola vykonaná aj za účelom transpozičného deficitu vo vzťahu k aplikácii § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona, ktorým bol prevzatý čl. 4.7 RSV a týkala sa najmä stanovenia procesného postupu posúdenia nových trvalo udržateľných rozvojových činností človeka. Každú novú trvalo udržateľnú rozvojovú činnosť človeka, ktorá môže mať vplyv na útvary povrchových vôd alebo podzemných vôd, je potrebné posúdiť z hľadiska jej vplyvu na dosiahnutie environmentálnych cieľov. Posúdenie nových činností človeka v zmysle čl. 4.7 RSV je nevyhnutnou podmienkou pre povoľovacie konanie, pred rozhodnutím o umiestnení stavby. Možnosť posúdenia zhoršenia stavu vodného útvaru a vydania rozhodnutia o splnení podmienok podľa čl. 4.7 RSV reflektuje na požiadavky EK tak, že bol precizovaný postup konania o povolení navrhovanej činnosti v predmetnej novele vodného zákona. V nadväznosti na tieto nové procesy je zároveň potrebné žiadateľov viac usmerňovať;
- dlhotrvajúci proces verejného obstarávania a jeho kontroly, ktorý sa v porovnaní s pôvodnými predpokladmi RO pre OP KŽP, vychádzajúcimi zo skúseností z predchádzajúceho programového obdobia, predĺžil o cca 6 mesiacov.

Čiastkový cieľ kľúčového implementačného kroku výkonnostného rámca pre PO 2 bol stanovený ako „Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany podľa plánovaného stavu zazmluvnených projektov“, ktorých verejné obstarávanie bolo overené s hodnotou „5 735 osôb“. Na základe aktuálneho stavu je hodnota tohto ukazovateľa nulová. V prípade, že projekty, ktoré sú v súčasnosti predložené a projekty, ktoré sú už v procese posudzovania, budú následne aj schválené a zároveň dôjde k overeniu verejného obstarávania zo strany sprostredkovateľského orgánu a zo strany Úradu pre verejné obstarávanie (čo trvá 3 - 6 mesiacov), je predpoklad, že čiastkový cieľ (k 31. 12. 2018) uvedeného kľúčového implementačného kroku by mohol byť splnený na 65 % jeho stanovenej hodnoty.

V súlade s odporúčaním EK z rokovania konaného dňa 26.01.2018 sa preto RO pre OP KŽP priklonil k opatreniu neponechávať plnú sumu zdrojov v menej výkonnej PO 2 a presunúť časť zdrojov do výkonnejšej PO 1.

S ohľadom na uvedené skutočnosti sa navrhuje **presunúť finančné prostriedky, ktoré nie sú pokryté vyhlásenými výzvami, ako aj plánovanými výzvami na rok 2018**, vo výške 32 040 585 € za zdroj EÚ z PO 2 do PO 1 na posilnenie aktivity zameranej na sanáciu environmentálnych záťaží. Spolu s touto sumou sa do PO 1 presúva aj príslušná časť výkonnostnej rezervy predstavujúca 6 %, a to vo výške 2 045 144 € (EÚ zdroj). Na základe uvedeného **dochádza k presunu finančných prostriedkov vo výške 34 085 729 €.**

V dôsledku tohto presunu finančných zdrojov z PO 2 do PO 1 dochádza tiež k **úprave čiastkového cieľa pre rok 2018 a cieľovej hodnoty pre rok 2023 finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 2.** Zároveň v nadväznosti na zníženie alokácie PO 2 dochádza k pomernému zníženiu hodnoty čiastkového cieľa finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 2 „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platby Európskej komisii“. Zníženie alokácie PO 2 o 34,09 mil. € za zdroj EÚ predstavuje jej zníženie o cca 8,5 %, čo sa premietlo aj do zníženia čiastkového cieľa finančného ukazovateľa taktiež o 8,5 %, t. j. zo sumy

118 000 000 € na sumu 108 000 000 €. Taktiež sa **mení cieľová hodnota predmetného finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 2 pre rok 2023**, ktorá sa zníži z pôvodných 493 348 543 € na 453 247 685 €.

Keďže stratégia PO 2 prispieva k tematickému cieľu *TC5 Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika*, čo je jednou z priorít EÚ, navrhuje sa realokovať len pomerne malá časť (cca 8,5 %) jej pôvodnej alokácie zo zdroja EÚ. Návrh presunu zdrojov v rámci PO 2 pôvodne určených na podporu aktivity zameranej na rekultiváciu uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu do PO 1 na aktivitu sanácie environmentálnych záťaží vychádza jednak z aktuálneho stavu implementácie PO 2, ale aj z naliehavej potreby zabezpečiť finančné zdroje na sanáciu environmentálnej záťaže – toxickéj skládky priemyselného odpadu (bývalých Chemických závodov Juraja Dimitrova) vo Vrakuni (mestská časť Bratislavy), ktorá predstavuje riziko pre zásoby pitnej vody na Žitnom ostrove a obyvateľov priľahlého územia.

Najvýznamnejším faktorom, prečo doteraz nebola v rámci PO 2, *ŠC 2.1.2: Zlepšenie účinnosti sanácie, revitalizácie a zabezpečenia úložísk ťažobného odpadu* vyhlásená výzva a ani žiadna nie je naplánovaná, je nedoriešená problematika štátnej pomoci v rámci takých projektov, kedy sanácia prebieha na pozemku vo vlastníctve subjektov vykonávajúcich podnikateľskú činnosť, čoho predpokladom je ale systémová zmena existujúcej legislatívy v oblasti nakladania s ťažobným odpadom (zákon č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Do legislatívy by bolo potrebné zaviesť obdobný postup zisťovania povinnej osoby tak, ako je to v prípade zákona o environmentálnych záťažiach, ako aj povinnosť vlastníkov uhradiť ich prípadnú zvýšenú hodnotu, ak by k nej došlo.

Predmetnou realokáciou finančných prostriedkov určených na riešenie problematiky rekultivácie uzavretých a opustených úložísk ťažobného odpadu sa tak zároveň odstráni riziko nevyčerpania finančných prostriedkov, ktoré hrozí z dôvodu chýbajúcej právnej úpravy sanácií úložísk ťažobného odpadu.

Zmena si zároveň vyžiadala úpravu textovej časti OP KŽP, konkrétne vypustenie celého *ŠC 2.1.2: Zlepšenie účinnosti sanácie, revitalizácie a zabezpečenia úložísk ťažobného odpadu* a úpravu ďalších relevantných častí OP KŽP týkajúcich sa úložísk ťažobného odpadu. Tu je však potrebné uviesť, že na Slovensku existujú prípady úložísk ťažobného kontaminovaného odpadu, ktoré boli práve z dôvodu ich kontaminácie zaradené medzi environmentálne záťaže, a teda v tomto prípade je možnosť ich sanácie v rámci PO 1.

Návrh presunu finančných prostriedkov do *ŠC 1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)* tiež vychádza z potreby urgentného riešenia sanácie environmentálnej záťaže - starej skládky priemyselného odpadu bývalých Chemických závodov Juraja Dimitrova, ktorá sa nachádza v bratislavskej mestskej časti Vrakúňa a plošne zasahuje aj do bratislavskej časti Ružinov. Uvedená environmentálna záťaž znečistila podzemné vody vo svojom okolí a ohrozuje kvalitu podzemných vôd na Žitnom ostrove, ktorý predstavuje jeden z najvýznamnejších zdrojov pitnej vody v strednej Európe. Postupujúce znečistenie by znehodnotilo na desiatky rokov významné objemy pitnej vody v chránenej vodohospodárskej oblasti.

V rokoch 2014 – 2015 bol realizovaný podrobný prieskum, z ktorého vyplynula potreba sanácie znečisteného územia a v novembri 2016 sa MŽP SR na základe uznesenia vlády SR stalo príslušným ministerstvom na vykonanie povinností povinnej osoby na úseku environmentálnej

záťaže v bratislavskej mestskej časti Vrakúňa. Uvedené okolnosti nastali až v čase po schválení OP KŽP, pričom v súčasnosti je sanácia bývalej skládky priemyselného odpadu vo Vrakuni pre MŽP SR naliehavou úlohou a vysokou prioritou.

Problém sanácie skládky vo Vrakuni doteraz predstavovali aj niektoré pozemky v súkromnom vlastníctve. Tento problém v súčasnosti rieši novela zákona o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže (zákon č. 49/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony zo 7. februára 2018), ktorá o. i. upravuje aj problematiku vyvlastnenia alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a predbežnej držby v prípade, že sanácia environmentálnej záťaže je vo verejnom záujme.

Rozloha skládky je približne 6,5 ha. Je na nej zhruba 120 000 kubických metrov odpadu, ktorý bol vyvážený z chemických závodov a náklady na jej odstránenie sa predpokladajú na viac ako 30 miliónov €.

Ako riešenie preto RO pre OP KŽP navrhol presunúť časť voľných zdrojov PO 2 v ich aktuálne disponibilnej výške 32,04 mil. € (EÚ zdroj bez výkonnostnej rezervy, s 6 % výkonnostnou rezervou je to takmer 34,09 mil. €). Ide o zdroje pôvodne určené na podporu aktivity zameranej na rekultiváciu uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu (v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“), ktoré by sa presunuli na obsahovo podobnú aktivitu sanácie environmentálnych záťaží v rámci PO 1, primárne na sanáciu záťaže v lokalite Vrakúňa.

Hodnota čiastkového cieľa pre rok 2018 finančného ukazovateľa za PO 1 sa navrhovaným presunom nemení (zostáva na úrovni plánovanej zmeny hodnoty 376,1 mil. € za celkové oprávnené výdavky z dôvodov uvedených vyššie), keďže v druhej polovici 2018 bude prebiehať najmä finalizácia plánu sanačných prác, verejné obstarávanie a jeho kontrola. V nadväznosti na presun alokácie z PO 2 do PO 1, ktorá umožní sanáciu územia environmentálnej záťaže vo Vrakuni, sa taktiež navrhuje zvýšiť celkovú cieľovú hodnotu ukazovateľa výkonnostného rámca PO1 „Celkový povrch rekultivovanej pôdy“ pre rok 2023, a to z pôvodnej hodnoty „125 ha“ na hodnotu „132 ha“. Čiastkový cieľ predmetného ukazovateľa pre rok 2018 sa nemení z dôvodov uvedených vyššie.

o *PO 3 Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvnených zmenou klímy*

Zmena na úrovni čiastkového cieľa pre rok 2018 finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 3 v gescii Ministerstva vnútra SR (MV SR), ktoré je sprostredkovateľským orgánom pre *ŠC 3.1.1 Zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy* a *ŠC 3.1.3 Zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy* **vyplýva z náročného procesu verejného obstarávania vzhľadom na špecifickosť obstarávaných komodít (externé faktory).**

Ku koncu októbra 2017 boli vyhlásené výzvy na predkladanie ŽoNFP v rozsahu 99,41 % finančných prostriedkov z celkovej alokácie na danú časť PO 3, čo je základným predpokladom pre úspešnú implementáciu programu a čerpanie vyčlenených prostriedkov. SO má zazmluvnené projekty vo výške takmer 102 mil. € (EÚ zdroj), čo predstavuje takmer 45 % celkovej alokácie OP KŽP pre MV SR. Zo strany SO tak boli vykonané všetky kroky potrebné k dosiahnutiu čiastkových cieľov v roku 2018 za PO 3.

Dôvody neplnenia finančného ukazovateľa výkonnostného rámca a teda limitujúcimi faktormi z časového a následne finančného hľadiska je najmä zdĺhavý proces verejného obstarávania a jeho celková náročnosť vzhľadom na špecifickosť obstarávaných komodít. Faktor verejného

obstarávania môže významne ovplyvňovať aj plnenie finančného ukazovateľa v rámci výkonnostného rámca a je mimo dosahu a kompetencií SO pre OP KŽP.

Príkladom môže byť aj výzva na predkladanie ŽoNFP vyhlásená v auguste 2015 ako druhá v poradí v rámci celého OP KŽP, v rámci ktorej sú zazmluvnené projekty na takmer celú alokáciu výzvy. To vytvára predpoklady pre úspešné vykávanie čiastočných operácií v roku 2018. Napriek všetkým snahám, aj vzhľadom na špecifický typ zákaziek, kde sa do súťaže zapojili veľkí medzinárodní dodávatelia, proces VO ešte nie je úplne ukončený (konanie o námietkach atď.), hoci sa začalo súťažiť už v roku 2015. Pri tomto špecifickom tendri na dodávku helikoptér v rámci Modulu leteckého hasenia požiarov ešte stále prebieha verejná súťaž medzi medzinárodnými dodávateľmi, ktorá nepredstavuje charakter štandardného obstarávania bežne dostupných tovarov, ako je to pri iných projektoch, resp. iných operačných programoch.

Ďalším nezanedbateľným faktorom súvisiacim so splnením ukazovateľa výstupu „Počet vytvorených špecializovaných záchranných modulov“, ktorý má v rámci výkonnostného rámca stanovenú hodnotu „1“, je skutočnosť, že vytvorené záchranné moduly sa výrazne líšia podľa typu modulu. Vo finančnom vyjadrení predstavuje rozdiel medzi dvomi finančne najnáročnejšími modulmi viac ako 35 mil. €, pri ďalších ešte viac. Uvedený rozdiel spôsobuje extrémnu závislosť od realizácie jediného, finančne rozhodujúceho projektu, čo v prípade komplikácií pri jeho realizácii ohrozuje plnenie finančného ukazovateľa pre výkonnostný rámec PO 3. Požadovaná úprava finančného ukazovateľa má za cieľ umožniť jeho naplnenie prostredníctvom úspešnej realizácie viacerých ďalších, finančne menej náročných, projektov.

Inštitucionálnym rozvojom špecializovaných záchranných modulov v súlade s relevantnými nariadeniami EÚ v oblasti civilnej ochrany, budú zvýšené odborné kapacity a zručnosti zasahujúcich jednotiek. Podporované budú projekty zamerané na doplnenie intervenčnej kapacity a zvýšenú ochranu územia SR a okolitých štátov o štyri moduly civilnej ochrany (Specification, 2010/481/EU, Euratom <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:236:0005:0017:EN:PDF>).

V nadväznosti na najvyššiu identifikovanú mieru rizík spojených so zmenou klímy na území SR budú podporované opatrenia smerujúce k zabezpečeniu modulov:

- Pozemné hasenie požiarov/ Pozemné hasenie požiarov s využitím vozidiel (Ground forest firefighting/ Ground forest firefighting using vehicles) – modul bude využívaný pri hasení rozsiahlych lesných požiarov a požiarov porastov s použitím pozemných prostriedkov a vozidiel.
- Pátracie a záchranné činnosti stredného/závažného rozsahu v mestskom prostredí (Medium/Heavy urban search and rescue) – hlavnou úlohou je pátranie po obetiach pod troskami a poskytovanie prvej pomoci podľa potreby pred odovzdaním obetí na ďalšie lekárske ošetrovanie.
- Modul leteckého hasenia požiarov (Aerial forest fire fighting) – modul bude slúžiť na pomoc pri hasení rozsiahlych požiarov a požiarov porastov hasením zo vzduchu.
- Dočasný núdzový prístrešok (Emergency temporary shelter) – hlavnou úlohou modulu prístrešok bude poskytnutie dočasného núdzového ubytovania vrátane základných služieb, najmä v počiatočných fázach katastrofy v spolupráci s existujúcimi štruktúrami, miestnymi orgánmi a medzinárodnými organizáciami až do odovzdania miestnym orgánom alebo humanitárnym organizáciám a tam kde sa realizuje odovzdanie, zaškoliť príslušných pracovníkov.

V rámci tohto cieľa bude tiež zabezpečené plnenie požiadaviek v zmysle Rozhodnutia Európskeho Parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ zo 17.12.2013 o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany, Stratégie vnútornej bezpečnosti EÚ k budovaniu odolnosti voči prírodným a iným katastrofám a Usmernením EK pre vyhodnocovanie a mapovanie rizík v kontexte manažmentu katastrof.

Ich úspešnou realizáciou bude splnené dosiahnutie čiastkových cieľov pri ostatných ukazovateľoch výkonnostného rámca PO 3.

Pri ich splnení je možné využitie vykazovania, v zmysle zmeny vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 215/2014, nielen pre úplne ukončené projekty, ale aj tie, ktorých realizácia bude pokračovať aj po roku 2018. Pri ich pokračovaní môže ísť o zvýšenie už vykázaných hodnôt ukazovateľov, dokončenie nadväzujúcich etáp projektov, prípadne rozšírenie pôsobnosti výsledkov jednotlivých projektov. Základným predpokladom však ostáva, že aj pri čiastočnej operácii bude príslušná časť projektu funkčná, bude možné jej vykázanie v IT systéme a bude preto možné ju považovať za splnenie daného ukazovateľa.

Ako riešenie preto RO pre OP KŽP v súčinnosti s MV SR ako SO navrhol zníženie čiastkového cieľa finančného ukazovateľa výkonnostného rámca pre PO 3 z pôvodnej sumy 74 603 549 € na sumu 47 000 000 € v roku 2018.

o *PO 4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch*

Úprava čiastkového cieľa finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 4 pre kategóriu regiónu – menej rozvinuté regióny (MRR) v roku 2018 je dôsledkom obmedzení na národnej úrovni súvisiacich so zákazom pripájania nových zdrojov elektriny do distribučných sústav SR.

Pre naplnenie čiastkového cieľa finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 4 pre MRR v roku 2018 v gescii Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (SIEA) bolo plánované vyhlásenie štyroch dopytovo orientovaných výziev s celkovou výškou 372 mil. € (EÚ zdroj) v rámci PO 4 už v roku 2015.

Spomedzi plánovaných výziev bola v rámci *ŠC 4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov* dňa 7. decembra 2015 vyhlásená otvorená výzva č. 6 na predkladanie ŽoNFP s konečnou výškou alokácie 160 mil. € (EÚ zdroj). Výzva bola koncom októbra 2016 uzavretá, pričom v rámci šiestich hodnotiacich kôl bolo schválených a následne zazmluvnených 296 projektov s celkovou výškou oprávnených výdavkov na úrovni 152 345 913 €. Vzhľadom na evidovaný vysoký absorpčný potenciál zo strany subjektov územnej samosprávy bola dňa 27. februára 2017 v rámci rovnakého ŠC vyhlásená aj ďalšia otvorená výzva č. 19 s alokáciou 120 mil. € (EÚ zdroj), kde momentálne prebieha proces vydávania rozhodnutí o schválení, resp. neschválení ŽoNFP prijatých v rámci prvého hodnotiaceho kola. Na základe týchto skutočností sa v tomto roku, očakáva kontrahovanie ďalších minimálne 200 projektov s celkovou výškou oprávnených výdavkov na úrovni 81 846 148,74 €.

Druhá výzva plánovaná už v roku 2015 spadá do *ŠC 4.5.1 Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple*, aktivity A. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla. Výzva č. 20 bola vyhlásená začiatkom roku 2017 s alokáciou 130 mil. € (EÚ Zdroj). V rámci predmetnej výzvy bol k dnešnému dňu úspešne ukončený proces konania o žiadostiach predložených v rámci prvých štyroch hodnotiacich kôl. Na základe jeho záverov bolo pristúpené k zazmluvneniu 18 projektov s výškou oprávnených výdavkov na úrovni 59 493 697,32 €, ktoré sú momentálne v realizácii. V súčasnosti prebieha posledná fáza konania o žiadosti pri žiadostiach prijatých v rámci

piateho hodnotiaceho kola predmetnej výzvy, na základe výsledkov odborného hodnotenia sa v tomto roku očakáva kontrahovanie ďalších minimálne jedenástich projektov s celkovou výškou oprávnených výdavkov na úrovni 17 921 902,79 €.

Avšak už v roku 2015 bola pozastavená príprava výzvy v rámci *ŠC 4.5.1 Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple*, aktivity B. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení na výrobu elektriny a tepla vysoko účinnou kombinovanou výrobou s maximálnym tepelným príkonom 20 MW a výzvy v rámci *ŠC 4.1.1 Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR*, aktivity B. Výstavba zariadení na výrobu biometánu, využitie vodnej energie, využitie aerotermálnej, hydrotermálnej alebo geotermálnej energie s použitím tepelného čerpadla, využitie geotermálnej energie priamym využitím na výrobu tepla a prípadne aj v kombinácii s tepelným čerpadlom, výrobu a energetické využívanie bioplynu, skládkového plynu a plynu z čistiarní odpadových vôd. V zmysle Indikatívneho harmonogramu výziev na predkladanie ŽoNFP schváleného 22. decembra 2014 bola stanovená alokácia v kumulatívnej výške pre obe výzvy na úrovni 50 mil. € zo zdrojov EÚ (pri predpokladanej 60 % intenzite pomoci).

Práve nevyhlásenie zmienených výziev v zmysle uvedeného harmonogramu v celkovej výške 50 mil. € zo zdrojov EÚ reprezentuje zníženie napĺňania finančného ukazovateľa „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii“ pre MRR vo výške 83 mil. € celkových oprávnených výdavkov voči čiastkovému cieľu pre rok 2018 stanovenému vo výške 368 242 931 € celkových oprávnených výdavkov.

Dôvodom doterajšieho nevyhlásenia zmienených výziev je dlhotrvajúci zákaz („Stop-stav“) pripájania nových zdrojov elektriny do distribučných sústav SR. V rámci prípravy výzvy *ŠC 4.1.1, aktivita B.*, sa postupovalo v súlade so znením OP KŽP, podľa ktorého má byť podpora smerovaná okrem výroby tepla aj na výrobu elektriny. *ŠC 4.5.1, aktivita B.* je zameraný na výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení na výrobu elektriny a tepla vysoko účinnou kombinovanou výrobou s maximálnym tepelným príkonom 20 MW, pričom v zmysle definície kombinovanej výroby elektriny a tepla (KVET) ustanovenej v čl. 2 ods. 108 Nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy, je kombinovaná výroba tepla a elektriny súčasťou výroby tepelnej energie a elektrickej a/alebo mechanickej energie v rámci jedného procesu.

Nemožnosť pripájania nových zdrojov elektrickej energie do distribučných sústav SR vyplýva z postupného obsadenia kapacít 400 kV vedení prenosovej sústavy. Obsadenie kapacít prenosovej sústavy však nebolo identifikované v roku 2010, t. j. v čase, keď vláda SR prijala **Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov** (NAP-OZE), ktorý stanovil ambiciózne ciele podielu energie z obnoviteľných zdrojov energie (OZE) na celkovej výrobe elektrickej energie.

Koncom roka 2012 Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. (SEPS) zverejnila závery štúdie *Posúdenie vplyvu obnoviteľných zdrojov elektriny prevádzkovaných na území SR na elektrizačnú sústavu SR*, ktorú vypracovala Fakulta elektrotechniky a informatiky Slovenskej technickej univerzity. Štúdia vychádzala z technických aspektov existujúcich a nových zdrojov elektriny, pričom sa posudzoval najmä vplyv inštalovaného výkonu zdrojov na zabezpečenie bezpečnej a spoľahlivej prevádzky elektrizačnej sústavy SR, teda splnenie základného bezpečnostného kritéria N-1. Kritérium N-1 má byť splnené v prevádzke elektrizačnej sústavy SR za každých okolností, aby bola zabezpečená spoľahlivá, ale najmä bezpečná prevádzka sústavy. V rámci štúdie boli vypracované viaceré modelové varianty pre jednotlivé roky, pričom výsledky ustálených stavov a kontroly

kritéria N-1 jednoznačne poukázali na úzke miesta v elektrizačnej sústave, konkrétne na medzištátne vedenia prenosovej sústavy SR V448 (vedenie 1 x 400 kV Gabčíkovo – Győr), V449 (vedenie 1 x 400 kV Levice – Göd) a V440 (vedenie 1 x 400 kV Veľké Kapušany – Mukačevo). V zmysle záverov štúdie bolo vedenie V448 preťažované takmer v každom uvažovanom variante. Závery štúdie zdôraznili, že súčasná skladba zdrojov v elektrizačnej sústave SR vrátane v tom čase plánovanej výstavby zdrojov s platným osvedčením od Ministerstva hospodárstva SR (MH SR) a plán inštalovania zdrojov OZE v súlade s NAP-OZE, dostáva elektrizačnú sústavu SR do stavov, kedy nie je možné plniť základné bezpečnostné kritérium N-1, resp. v ktorých je potrebné obmedzovať výrobu alebo odstavovať v súčasnosti už postavené a prevádzkované zdroje elektriny. Z uvedeného dôvodu MH SR prehodnotilo vydávanie osvedčení pre výstavbu nových zdrojov elektriny.

Vláda SR, uvedomujúc si závažnosť preťažnosti prenosovej sústavy na jednej strane a potrebu vybudovania zdrojov využívajúcich OZE v kapacite aspoň 300 MW na druhej strane (vyplývajúcu z NAP-OZE), schválila Uznesením č. 347/2013 v druhej polovici roka 2013 *Koncepciu rozvoja výroby elektriny z malých obnoviteľných zdrojov energie v SR (I. etapa)*. Koncepcia umožnila pripojenie malých zdrojov využívajúcich OZE s výkonom do 10 kW do distribučnej sústavy. Vychádzalo sa z predpokladu, že uvedené zdroje sú umiestnené v mieste samotnej spotreby elektrickej energie a teda nezaťažia prenosovú sústavu SR, keďže do distribučnej sústavy sa budú dodávať iba mierne prebytky, pričom tieto malé zdroje sú distribuované v rámci všetkých regionálnych distribučných sústav tak, aby významne nezaťažili žiadnu z regionálnych distribučných sústav.

SIEA uvedenú koncepciu privítala a po schválení OP KŽP, zahrnula výrobu elektrickej energie z malých zdrojov využívajúcich OZE do národného projektu *Zelená domácnosti*, v rámci ktorého dopyt zo strany domácností vysoko presahuje ponuku.

Preťažnosť distribučnej sústavy sa potvrdila už na konci roka 2013, keď prevádzkovatelia regionálnych distribučných sústav oznámili zastavenie pripájania nových zdrojov stredných a veľkých výkonov.

Z dôvodu potreby plnenia záväzku vyplývajúceho z NAP-OZE sa očakávalo skoré vyriešenie situácie pre zdroje využívajúce OZE a KVET. Aj z uvedeného dôvodu bola vypracovaná ďalšia štúdia *Stanovenie maximálnych hodnôt inštalovaného výkonu zdrojov elektriny pripájaných do distribučných sústav pre uzlové oblasti elektrizačnej sústavy Slovenskej republiky*. Štúdia bola vypracovaná prevádzkovateľom prenosovej sústavy SEPS v spolupráci s prevádzkovateľmi distribučných sústav a zdôraznila, že pripájanie nových zdrojov elektriny do distribučných sústav SR bude možné až po uvedení nových 400 kV vedení do prevádzky na slovensko-maďarskom prenosovom profile.

Preťažnosť vedení na slovensko-maďarskom prenosovom profile uznala aj Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav, keď v dokumente *Regionálny investičný plán 2015 – Stredovýchodného regiónu* označila investičné projekty na slovensko-maďarskom prenosovom profile za projekty celoeurópskeho významu. Nové prepojenia na slovensko-maďarskom prenosovom profile sú zakotvené aj v Zozname projektov Únie spoločného záujmu v rámci legislatívnej prípravy delegovaného nariadenia Komisie (EÚ), ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013, pokiaľ ide zoznam projektov spoločného záujmu pre Úniu.

Potrebu zvýšenia kapacity prenosovej sústavy podčiarkoval aj fakt, že výroba elektrickej energie z OZE vykazuje veľkú fluktuáciu výkonu v závislosti na počasi, množstva vody vo vodných tokoch atď., ktorá nie je vyvolaná potrebou elektrizačnej sústavy. Uvedené podstatne zvyšuje riziko preťažovania prenosovej sústavy v prípadoch, keď je k dispozícii veľký objem vyrobenej elektriny z OZE, ktorý sa prenáša (tranzituje) na vzdialené

miesta jej spotreby, naprieč prepojenou nadnárodnou elektrizačnou sústavou. V takom prípade, má prevádzkovateľ prenosovej sústavy k dispozícii veľmi obmedzené možnosti na ovplyvňovanie cezhraničných tokov elektriny.

Uvoľnenie kapacity na pripájanie nových zdrojov energie je teda možné až po vybudovaní nových 400 kV vedení na slovensko-maďarskom prenosovom profile, čo v zmysle dokumentu *Desaťročný plán rozvoja prenosovej sústavy na roky 2017-2026* vypracovanom SEPS bude reálne možné až po roku 2020, kedy budú uvedené vedenia odovzdané do prevádzky.

Na preklopenie obdobia sa však uvažuje aj s ďalšími riešeniami. Jedným z takýchto potenciálnych riešení je legislatívne zakotvenie a podpora tzv. lokálneho zdroja. Lokálny zdroj by bol definovaný ako zariadenie na výrobu elektrickej energie, ktorým môže byť OZE alebo vysoko účinná KVVET. Aby sa zdroj mohol považovať za lokálny, musí vyrábať elektrinu na pokrytie vlastnej spotreby odberného miesta, ktoré musí byť identické s odovzdávacím miestom. Celkový inštalovaný výkon *lokálneho zdroja* by nemal presiahnuť výšku maximálnej rezervovanej kapacity odberného miesta. To znamená, že zariadenie nesmie vyrábať viac výkonu, ako je odberné miesto schopné spotrebovať. Aby bolo možné odblokovať „Stopstav“ na pripájanie nových zdrojov elektriny do sietí, ktorý platí už zhruba štyri roky, je maximálna rezervovaná kapacita lokálneho zdroja na dodávku elektriny do siete stanovená na 0 W, čo znamená, že distribučné spoločnosti nemusia pre lokálny zdroj rezervovať kapacitu svojej siete.

Dôsledok problému s pripájaním nových zdrojov elektrickej energie je zjavný pri pohľade na pôvodne plánovanú skladbu výziev, ktoré mali prispieť k naplneniu čiastkového cieľa finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 4.

K naplneniu čiastkového cieľa finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 4 pre MRR za rok 2018 však okrem projektov vychádzajúcich z dopytovo orientovaných výziev prispievajú aj národné projekty (NP) realizované v gescii SIEA (*NP Zelená domácnostiam* schválený v novembri 2015 v sume 45 mil. € a *NP Žit' energiou* schválený v septembri 2017 v sume takmer 32 mil. €), ako aj finančné nástroje.

Na základe vyššie uvedených skutočností možno konštatovať, že výpadok spočívajúci v nevyhlásení dlhodobu plánovaných výziev (najmä výzvy v rámci ŠC 4.1.1, aktivita B. a ŠC 4.5.1, aktivita B.) významným spôsobom ohrozil naplnenie čiastkového cieľa finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 4.

Pre naplnenie plánovaných hodnôt merateľných ukazovateľov výkonnostného rámca v rámci PO 4 mali byť nosné aj výzvy zamerané na podporu OZE. Avšak výzva zameraná na aktivitu A. Výstavba zariadení využívajúcich biomasu prostredníctvom rekonštrukcie a modernizácie existujúcich energetických zariadení s maximálnym tepelným príkonom 20 MW na báze fosílnych palív sa prvý krát objavila v harmonograme výziev pre rok 2016, vzhľadom na prebiehajúci proces schvaľovania *Kritérií udržateľného využívania biomasy v regiónoch Slovenska pre programy SR na obdobie 2014 – 2020 spolufinancované z EŠIF*. Ich schváleniu zároveň predchádzal zdĺhavý a náročný proces prípravy (pozn.: na Slovensku doteraz takýto dokument nebol prijatý), do ktorého boli v súlade s princípom partnerstva zapojení externí odborníci z vládnych aj mimovládnych organizácií. Keďže kritériá boli Monitorovacím výborom pre OP KŽP schválené až v júni 2017, aj prvá výzva v rámci tejto aktivity s alokáciou 22,5 mil. € tak mohla byť vyhlásená až v roku 2017.

SIEA vyvíja intenzívnu snahu kompenzovať aktuálny schodok, spočívajúcu predovšetkým v orientácii sa na iné výzvy s vysokým dopytovým potenciálom, v obmedzení maximálnej doby realizácie projektov v rámci vyhlásených výziev, v poskytovaní súčinnosti a odborného poradenstva žiadateľom pri predkladaní, resp. doplnení predložených ŽoNFP, ako aj pri implementácii projektov. V súčasnosti je výška finančných prostriedkov

kontrahovaných v rámci PO 4 na úrovni 329 789 369,56 €, čo predstavuje 89,55 % v porovnaní s plánovanou hodnotou finančného ukazovateľa pre MRR na rok 2018. Už teraz je však isté, že do konca roka 2018 nebude možné úspešne zrealizovať všetky zazmluvnené projekty. Jedným z dôvodov je významná zmena legislatívy v oblasti verejného obstarávania počas implementácie OP KŽP. Na konci roku 2015 nadobudol účinnosť nový zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní, ktorý podstatným spôsobom zmenil pôvodný zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní. Tento zákon z dôvodu predchádzania pochybení pri procese verejného obstarávania zaviedol povinnú zdvojenú kontrolu nadlimitných zákaziek a potvrdil túto kontrolu pri podlimitných zákazkách, kde bola vyhodnotená iba jedna cenová ponuka. Výsledkom je, že pri týchto zákazkách je kontrola vykonávaná nielen poskytovateľom pomoci, ale aj Úradom pre verejné obstarávanie, čím sú vzhľadom na kapacitné možnosti úradu vytvárané neakceptovateľné prieťahy v procese verejného obstarávania.

Predmetné skutočnosti majú negatívny vplyv najmä na projekty realizované v rámci výzvy č. 20, kde z dôvodu sezónnosti týchto projektov (výmena rozvodov je možná výlučne v priebehu letných mesiacov, t. j. mimo vykurovacej sezóny) takýto prieťah v procese výkonu, resp. kontroly procesu odborného hodnotenia, môže spôsobiť nemožnosť vykonávania aktivít projektu v plánovanom čase.

V nadväznosti na vyššie zmienené skutočnosti navrhol RO pre OP KŽP v súčinnosti so SIEA ako SO pre PO 4 znížiť čiastkový cieľ finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 4 z pôvodnej sumy 368 242 931 € na sumu 285 242 931 € v roku 2018.

Zo záverov východiskových dokumentov, v rámci ktorých bol analyzovaný aktuálny stav implementácie operačného programu, však vyplýva aj potreba **d'alsích úprav OP KŽP, t. j. mimo výkonnostného rámca.**

Ide predovšetkým o zmeny vyplývajúce z procesu prípravy Výročnej správy o vykonávaní OP KŽP za rok 2017 a pripomienok EK k Výročnej správe o vykonávaní OP KŽP za rok 2016, ako napr. zmeny na úrovni výsledkových ukazovateľov, ktoré vyplynuli z úpravy metodiky avizovanej Štatistickým úradom SR, úpravy mernej jednotky ukazovateľa, úpravy zdroja údajov na základe skúseností s vykazovaním, aktualizácia legislatívy, deliacich línií, a pod.

Na základe doterajších skúseností s implementáciou programu dochádza k zmene prioritizácie v rámci aktivít podporovaných prostredníctvom PO 4, a to z nasledujúcich dôvodov:

- V rámci ŠC 4.1.1, Aktivita C. Inštalácia malých zariadení na využívanie OZE bola **odstránená prioritizácia podpory inštalácií s čo najvyšším využitím vyrobenej elektriny v domácnosti**. Inštalácia malých zariadení v domácnostiach sa podporuje formou národného projektu *Zelená domácnosti*, kde sa príspevok na inštaláciu poskytuje domácnosti formou poukážky. Domácnosť si požiada o poukážku pred inštaláciou zariadenia na využitie OZE, t. j. v čase, keď nie je možné posúdiť mieru využitia vyrobenej elektriny v domácnosti. Objektívne stanoviť mieru využitia vyrobenej elektriny je možné až na základe merania spotreby, počas stanovenej doby prevádzky takéhoto zariadenia v domácnosti. Doteraz bola táto uprednostňujúca podmienka aplikovaná pri vydávaní poukážok prostredníctvom zariadení na výrobu elektriny zariadením inštalovaným spolu so systémom akumulácie elektriny, nakoľko pri systémoch s akumuláciou elektriny je predpoklad vyššej miery využitia vyrobenej elektriny. V snahe domácností získať poukážku za každú cenu, žiadali príspevok na systém s akumuláciou elektriny, pričom vzhľadom na kapacitu akumulácie to nebolo vždy efektívne riešenie. Vypustenie tejto uprednostňujúcej

podmienky bude mať pozitívny vplyv na plnenie ukazovateľov, nakoľko podporovaním lacnejších zariadení na výrobu elektriny (t. j. bez systému akumulácie) bude podporených viac domácností s vyšším celkovým inštalovaným výkonom.

Zároveň bola pre tento typ aktivity **odstránená ustanovená dĺžka návratnosti investovaných finančných prostriedkov**. Jednotlivé zariadenia na využitie OZE (fotovoltaické panely, veterné turbíny, slnečné kolektory, kotly na biomasu, tepelné čerpadlá) majú rôznu mernú investičnú náročnosť na jednotku výkonu (€/kW) a taktiež majú rôznu ročnú výrobu energie z OZE, pričom návratnosť vložených finančných prostriedkov závisí od pomeru investičného nákladu k úspore nákladov na energiu. Aby investične náročnejšie zariadenia, napr. fotovoltaické panely, dosiahli návratnosť v rozmedzí 7 až 10 rokov, je nutné tieto zariadenia podporiť s vyšším finančným príspevkom na jednotku výkonu (€/kW). Podpora takýchto zariadení neprispieva úmerne k plneniu merateľného ukazovateľa „CO30 – Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov“ v porovnaní s čerpaním alokovaných finančných prostriedkov. Cieľom tejto zmeny je zníženie finančného príspevku na jednotku výkonu (€/kW) tak, že návratnosť vložených finančných prostriedkov pri investične náročnejších zariadeniach bude väčšia ako 10 rokov, čo výrazne prispeje k naplneniu merateľného ukazovateľa CO30.

- V rámci ŠC 4.3.1 zameraného na obnovu verejných budov bola **odstránená prioritizácia podpory budov štátnej správy**. Dôvodom je najmä nezaujímajúcich subjektov štátnej správy o podporu, a to aj napriek menším administratívnym zaťaženiám subjektov štátnej správy pri príprave ŽoNFP, ako vyplynulo z doterajšej praxe v rámci už dvoch po sebe vyhlásených výziev pre tento typ aktivity. Odstránením prioritizácie podpory budov štátnej správy sa urýchlí a zefektívni plnenie spoločných a špecifických merateľných ukazovateľov na úrovni investičnej priority 3 PO 4, ktoré taktiež významne vplyvajú aj na naplnenie viacerých ukazovateľov výkonnostného rámca PO 4.
- V rámci ŠC 4.4.1, aktivity C Rozvoj energetických služieb na regionálnej a miestnej úrovni bola vykonaná úprava, ktorá umožní podporiť všetky projekty spĺňajúce podmienky poskytnutia príspevku za predpokladu nevyčerpanej alokácie určenej na výzvu. **Odstraňuje sa zníženie intenzity pomoci v prípade projektov zameraných na vypracovanie účelových energetických auditov, ktoré nebudú následne realizované energetickou službou alebo financované inými zdrojmi**. Takéto projekty budú tiež podporované za rovnakých podmienok ako projekty, ktoré budú následne realizované energetickou službou alebo financované z iných zdrojov. Prioritizácia projektov, ktoré budú realizované energetickou službou, by pôsobila kontraproduktívne a spôsobila zníženie už aj tak malého záujmu o vypracovanie energetického auditu.

Vyššie uvedené zmeny boli premietnuté do textovej a tabuľkovej časti OP KŽP, kde sú spracované v režime sledovania zmien.

Vplyvy navrhovanej úpravy

Vykonané úpravy OP KŽP nemajú za dôsledok zmenu obsahového zamerania, špecifických cieľov, ani výsledkov operačného programu. Predmetným návrhom síce dochádza k vypusteniu jedného špecifického cieľa v PO 2, avšak nedochádza k podstatnej zmene obsahového zamerania aktivít operačného programu, keďže finančné prostriedky sa presúvajú na obsahovo podobnú aktivitu sanácie environmentálnych záťaží v rámci PO 1, ktorá je v zodpovednosti MŽP SR, resp. ďalších príslušných ministerstiev, vrátane sanácie konkrétnej záťaže nachádzajúcej sa v lokalite Vrakuňa.

Ciele programu prispievajúce k napĺňaniu cieľov stratégie Únie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (Európa 2020) touto úpravou nie sú dotknuté a zostávajú rovnako bez zmeny.

Navrhovaná úprava nemá vplyv na súlad OP KŽP s horizontálnymi princípmi uvedenými v čl. 5, 7 a 8 všeobecného nariadenia, ako ani na informácie uvedené v Partnerskej dohode SR na roky 2014 – 2020.

Navrhované zmeny znenia Operačného programu Kvalita životného prostredia

Výstupmi predmetnej zmeny OP KŽP sú predovšetkým úpravy textovej časti zahŕňajúce zmeny na úrovni výkonnostného rámca a ostatné úpravy textu mimo výkonnostného rámca. Tieto zmeny boli premietnuté aj do tabuľkovej časti, resp. finančných tabuliek OP KŽP.

• *Tabuľková časť (finančné tabuľky OP KŽP)*

Do finančného plánu OP KŽP časti 3.2 (Tabuľka 68 a 69) boli premietnuté zmeny vyplývajúce z presunu disponibilných zdrojov PO 2 do PO 1 za účelom posilnenia aktivít zameraných na sanáciu environmentálnych záťaží. Uvedeným presunom zároveň dochádza k zmene miery spolufinancovania v rámci PO 1. Zmena nastala aj na úrovni indikatívnej alokácie na podporu cieľov zmeny klímy (Tabuľka 70) v rámci PO 1 a PO 2.

V rámci PO 3 bola v prípade spolufinancovania z národných zdrojov znížená suma národných verejných zdrojov a zvýšená suma národných súkromných zdrojov. Navrhovaná zmena vyplýva z analýzy aktuálneho stavu implementácie PO 3, ŠC 3.1.1. a ŠC 3.1.3., pričom reflektuje na indikatívne rozdelenie národného spolufinancovania. Úpravy vychádzajú z OP KŽP kapitola 2.3 (tabuľka nižšie - prijímatelia) a zo Stratégie financovania EŠIF na programové obdobie 2014 – 2020, podľa ktorej je intenzita financovania zo súkromných zdrojov vo výške 5 % pri oprávnených prijímateľoch zadefinovaných v rámci príslušnej časti PO 3 OP KŽP.

Komentár od [A1]: Doplnené na základe pripomienky MF SR.

<u>Prijímatelia:</u>	- zložky integrovaného záchranného systému
	- subjekty územnej samosprávy
	- štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie
	- združenia fyzických alebo právnických osôb
	- neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby

Pozn.: projekty je možné realizovať aj prostredníctvom inštitútu partnerstva

Na základe skúseností MV SR ako SO pre OP KŽP v rámci doterajšej implementácie PO 3 a s ohľadom na doteraz predložené ŽoNFP, je možné konštatovať pomerne nízky záujem subjektov povinných spolufinancovať projekt zo súkromných zdrojov. Štatisticky sa vyskytujú takéto

subjekty pri jednom z piatich realizovaných projektov, či vo forme žiadateľa alebo partnera žiadateľa. Z uvedeného vyplýva, že súkromné zdroje predstavujú jednu pätinu z 5 % z určenej hodnoty národných súkromných zdrojov v zmysle Stratégie financovania EŠIF.

Tabuľka 168 Finančný plán operačného programu

Prioritná os	Fond	Kategória regiónu	Základ pre výpočet pomoci zo strany Únie (Celkové oprávnené výdavky alebo verejné oprávnené výdavky)	EÚ	Národné spolufinancovanie	Indikatívne rozdelenie národného spolufinancovania		Spolu	Miera spolufinancovania	Pre informáciu Príspevky EIB	Hlavná alokácia (celkové financovanie bez výkonnostnej rezervy)		Výkonnostná rezerva		Podiel výkonnostnej rezervy (EÚ zdroje) na celkovej pomoci zo strany EÚ na prioritnú os
						Národné verejné zdroje	Národné súkromné zdroje				EÚ	Národné spolufinancovanie	EÚ	Národné spolufinancovanie	
				(a)	(b)=(c)+(d)	(c)	(d)	(e)=(a)+(b)	(f)=(a)/(e)	(g)	(h)	(i)	(j)	(k)	(l)=(j)/(a)*100
Prioritná os 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry	KF	N/A	COV	1 475 851 729 1 441 766 000	366 456 630 360 441 501	195 246 917 189 231 788	171 209 713	1 842 308 359 1 802 207 501	80,11% 80,00%		1 387 300 625 1 355 260 040	344 469 232 338 815 011	88 551 104 86 505 960	21 987 398 21 626 490	6,00%
Prioritná os 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami	KF	N/A	COV	385 260 532 419 346 261	67 987 153 74 002 282	67 987 153 74 002 282	0	453 247 685 493 348 543	85,00%		362 144 900 394 185 485	63 907 924 69 562 145	23 115 632 25 160 776	4 079 229 4 440 137	6,00%
Prioritná os 3 Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti	EFRR	menej rozvinuté regióny	COV	260 901 369	46 041 421	42 971 993 46 041 421	3 069 428 0	306 942 790	85,00%		243 896 216	43 040 511	17 005 153	3 000 910	6,52%

mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy															
Prioritná os 4: Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	EFRR	menej rozvinuté regióny	COV	937 558 268	250 322 155	100 070 900	150 251 255	1 187 880 423	78,93%		876 444 601	234 005 191	61 113 667	16 316 964	6,52%
		rozvinutejšie	COV	1 328 212	1 328 212	1 328 212	0	2 656 424	50,00%		1 235 237	1 235 237	92 975	92 975	7,00%
Prioritná os 5: Technická pomoc	EFRR	menej rozvinuté regióny	COV	74 343 500	13 119 442	13 119 442	0	87 462 942	85,00%		74 343 500	13 119 442			0,00%
		rozvinutejšie	COV	2 656 500	2 656 500	2 656 500	0	5 313 000	50,00%		2 656 500	2 656 500			0,00%
Celkovo	EFRR	menej rozvinuté regióny	COV	1 272 803 137	309 483 018	156 162 335 459 231 763	153 320 683 450 251 255	1 582 286 155	80,44%		1 194 684 317	290 165 144	78 118 820	19 317 874	6,14%
Celkovo	EFRR	rozvinutejšie	COV	3 984 712	3 984 712	3 984 712	0	7 969 424	50,00%		3 891 737	3 891 737	92 975	92 975	2,33%
Celkovo	EFRR	N/A	COV	1 276 787 849	313 467 730	160 147 047 463 216 475	153 320 683 450 251 255	1 590 255 579	80,29%		1 198 576 054	294 056 881	78 211 795	19 410 849	6,13%
Celkovo	KF	N/A	COV	1 861 112 261	434 443 783	263 234 070	171 209 713	2 295 556 044	81,07%		1 749 445 525	408 377 156	111 666 736	26 066 627	6,00%
Spolu				3 137 900 110	747 911 513	423 381 117 426 450 545	324 530 396 321 460 968	3 885 811 623	80,75%		2 948 021 579	702 434 037	189 878 531	45 477 476	6,05%

Tabuľka 269 Členenie finančného plánu operačného programu podľa prioritných osí, fondu, kategórie regiónov a tematického cieľa

Prioritná os	Fond	Kategória regiónu	Tematický cieľ	EÚ zdroje (EUR)	Národné spolufinancovanie (EUR)	Spolu (EUR)
Prioritná os 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry	KF	N/A	6. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov	1 475 851 729 1 441 766 000	366 456 630 360 441 501	1 842 308 359 1 802 207 501
Prioritná os 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami	KF	N/A	5. Podpora prispôbovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika	385 260 532 419 346 261	67 987 153 74 002 282	453 247 685 493 348 543
Prioritná os 3: Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	5. Podpora prispôbovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika	260 901 369	46 041 421	306 942 790
Prioritná os 4: Energeticky efektívne nízkouhlíkové	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové	937 558 268	250 322 155	1 187 880 423

<i>hospodárstvo vo všetkých sektoroch</i>		rozvinutejšie regióny SR	hospodárstvo vo všetkých sektoroch	1 328 212	1 328 212	2 656 424
<i>Prioritná os 5: Technická pomoc</i>	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	N/A	74 343 500	13 119 442	87 462 942
		rozvinutejšie regióny SR		2 656 500	2 656 500	5 313 000
SPOLU				3 137 900 110	747 911 513	3 885 811 623

Tabuľka 370 Indikatívna alokácia na podporu cieľov zmeny klímy (čl. 27 ods. 6 VNR)

Prioritná os	Indikatívna alokácia na podporu cieľov zmeny klímy (EUR)	Podiel z celkovej alokácie na operačný program (%)
1. Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry (TC6)	168 765 270 176 841 518	5,38 5,64
2. Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami (TC5a)	385 260 532 419 346 261	12,28 13,36
3. Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy (TC5b)	260 901 369	8,31
4. Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch (TC4)	938 886 480	29,92

- Textová časť

Číslo kapitoly	Strana	Navrhované úpravy
1.1.2	37	V kap. 1 Stratégia operačného programu, v podkapitole 1.1.2 Odôvodnenie výberu tematických cieľov a zodpovedajúcich investičných priorít bol v Tabuľke 4 Odôvodnenie výberu tematických cieľov a investičných priorít v časti TC 5 vypustený nasledujúci text s relevanciou k rekultivácii uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu, keďže sa v rámci predmetnej zmeny OP KŽP navrhuje túto aktivitu vypustiť:

		<p>„7) Program prevencie a manažmentu rizík vyplývajúcich z opustených a uzavretých úložísk ťažobného odpadu (2014-2020) - schválený v r. 2014</p> <p>8) Existencia uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobných odpadov predstavujúcich dlhodobé riziko z hľadiska vplyvu na zdravie obyvateľov a stav ŽP a povinnosť ich inventarizácie v zmysle smernice 2006/21/ES“</p>
1.2	40-43	<p>V kap. 1 Stratégia operačného programu, boli v podkapitole 1.2 Odôvodnenie pridelených finančných prostriedkov a v Tabuľke 5 Prehľad investičnej stratégie OP v dôsledku presunu finančných prostriedkov z PO 2 do PO 1 upravené alokácie a podiel na celkovej podpore Únie poskytnutej na OP pre tieto dve prioritné osi. Zároveň bol v Tabuľke 5 v stĺpci „Špecifické ciele zodpovedajúce investičnej priorite“ a v stĺpci „Spoločné ukazovatele a špecifické výsledkové ukazovatele programu, pre ktoré boli stanovené ciele“ v rámci PO 2 vypustený nasledujúci text s relevanciou k rekultivácii uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu, keďže sa v rámci predmetnej zmeny OP KŽP navrhuje túto aktivitu vypustiť:</p> <p>„2.1.2 Zlepšenie účinnosti sanácie, revitalizácie a zabezpečenia úložísk ťažobného odpadu</p> <p>Podiel plochy zrekultivovaných uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu na celkovej ploche evidovaných uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu“</p>
2.1.0	45	<p>V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.1.0 Fond, kategória regiónu a základ pre výpočet podpory Únie bol zvýšený „Základ pre výpočet (celkový príspevok)“ z hodnoty „1 802 207 501 €“ na hodnotu „1 842 308 359 €“.</p>
2.1.2.1	52	<p>V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.1.2.1 Špecifické ciele zodpovedajúce investičnej priorite a očakávané výsledky bola v rámci ŠC 1.2.1, v Tabuľke 8 upravená cieľová hodnota výsledkového ukazovateľa „R0120 – Počet obyvateľov napojených na systém odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd“ a to z pôvodnej hodnoty „3 836 296 osôb“ na hodnotu „3 851 955 osôb“. Zároveň sa aktualizuje aj zdroj údajov z „MŽP SR (Vodné hospodárstvo v SR)“ na „MŽP SR (Vodné hospodárstvo v SR, Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky)“. Dôvodom navrhovanej zmeny je navýšenie hodnoty ukazovateľa výstupu „CO19 – Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“ a jeho prepojenie na ukazovateľ „R0120“.</p>
2.1.2.1	53	<p>V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.1.2.1 Špecifické ciele zodpovedajúce investičnej priorite a očakávané výsledky bola v rámci ŠC 1.2.2, v Tabuľke 9 upravená cieľová hodnota výsledkového ukazovateľa „R0003 – Počet obyvateľov napojených na verejný vodovod“ a to z pôvodnej hodnoty „4 709 453“ na hodnotu „4 850 000“, ktorá vychádza zo súčasných štatistických údajov (r. 2016) so započítaním projektov realizovaných v rámci OP ŽP a predpokladanej hodnoty ukazovateľa projektov, ktoré sa zrealizujú z OP KŽP.</p> <p>Zároveň sa aktualizuje aj zdroj údajov z „Štatistický úrad SR, Vodné hospodárstvo v SR“ na „Štatistický úrad SR“, keďže uvedený údaj sa zisťuje z databázy Štatistického úradu SR.</p>
2.1.2.6	62	<p>V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.1.2.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu sa v Tabuľke 11 mení cieľová hodnota (r. 2023) ukazovateľa výstupu „CO19 – Zvýšený počet obyvateľov so</p>

		zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“ z pôvodnej hodnoty „205 046 EO“ na hodnotu „220 705 EO“.
2.1.3.2	64 (264)	<p>V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.1.3.2 Oprávnené aktivity bola v rámci ŠC 1.3.1 Aktivity A. Dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie starostlivosti o sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia (vrátane území medzinárodného významu), ako aj chránené druhy za účelom zabezpečenie ochrany prírody upravená vysvetlivka č. 86 tak, aby výkup pozemkov nebol obmedzený len na výkup pozemkov v 5. stupni ochrany. Text vysvetlivky sa mení z pôvodného znenia:</p> <p><i>„Výkup pozemkov bude obmedzený na mieru prípustnú vo všeobecnom nariadení (čl. 69 ods. 3 písm. b) všeobecného nariadenia) a aj to iba v prípade, ak sa dané územie bude nachádzať v najvyššom stupni ochrany a nákup pozemku bude nevyhnutný na dosiahnutie cieľov projektu.“</i></p> <p>na nově znenie:</p> <p><i>„Výkup pozemkov bude obmedzený na mieru prípustnú vo všeobecnom nariadení (čl. 69 ods. 3 písm. b) všeobecného nariadenia) a aj to iba v prípade, ak sa pozemky budú nachádzať v území s tretím, štvrtým alebo piatym stupňom ochrany, výkup pozemkov bude nevyhnutný na dosiahnutie cieľov projektu a pozemky budú vykúpené do vlastníctva štátu, správy odbornej organizácie ochrany prírody a krajiny s celoslovenskou pôsobnosťou zriadenou MŽP SR podľa zákona o ochrane prírody a krajiny.“</i></p>
2.1.4.2	75	V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.1.4.2 Oprávnené aktivity vypúšťa nasledujúci text: <i>„Evidencia environmentálnych záťaží v osobitnom informačnom systéme, v rámci ktorého nedochádza k prekryvom s evidenciou opustených a uzavretých úložísk ťažobných odpadov (ktorá je zabezpečená prostredníctvom ďalšieho osobitného systému) zároveň vytvára presnú deliacu líniu medzi týmito typmi aktivít.“</i>
2.1.4.6	79	V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.1.4.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu sa v Tabuľke 16 mení cieľová hodnota (r. 2023) ukazovateľa výstupu „CO22 – Celkový povrch rekultivovanej pôdy“, a to z pôvodnej hodnoty „125 ha“ na hodnotu „132 ha“.
OP KŽP	N/A	V celom texte OP KŽP sa pôvodný názov finančného ukazovateľa F0002 „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom“ nahrádza novým názvom „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platby Európskej komisii“.
2.1.5	79-80	V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu boli v podkapitole 2.1.5 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 1 v Tabuľke 17 upravené ukazovatele výkonnostného rámca. Táto úprava spočíva v znížení hodnoty čiastkového cieľa ukazovateľa výstupu výkonnostného rámca „Celkový povrch rekultivovanej plochy“ z „15 ha“ na „0 ha“. Dopĺňa sa kľúčový implementačný krok „Celkový povrch rekultivovanej pôdy podľa plánovaného stavu zazmluvnených projektov, ktorých verejné obstarávanie bolo overené“ s hodnotou čiastkového cieľa pre rok 2018 „80 ha“. V nadväznosti na zníženie hodnoty čiastkového cieľa ukazovateľa výstupu „Celkový povrch rekultivovanej plochy“ z „15 ha“ na „0 ha“ sa znižuje čiastkový cieľ finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 1 „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platby Európskej komisii“ z hodnoty „430 mil. €“ na hodnotu „376,1 mil. €“ (t. j. o 53,9 mil. €). Ukazovateľ výstupu „Zvýšený počet

		obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“ sa zvyšuje z hodnoty „205 046 EO“ na hodnotu „220 705 EO“. Zároveň, v súvislosti s presunom zdrojov z PO 2 do PO 1 sa navyšuje celkový cieľ (r. 2023) finančného ukazovateľa PO 1 „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii“ z pôvodných „1 802 207 500 €“ na hodnotu „1 842 308 359 mil. €“. Presun alokácie z PO 2 do PO 1 sa premietol aj do zvýšenia celkovej cieľovej hodnoty ukazovateľa PO 1 „Celkový povrch rekultivovanej pôdy“, vzťahujúceho sa k sanácii environmentálnych záťaží, a to z pôvodných „125 ha“ na hodnotu „132 ha“. Zároveň dochádza k zmene podielu na alokácii prioritnej osi pre jednotlivé ukazovatele výkonnostného rámca (formálna úprava).
2.1.6	80-81	V súvislosti s presunom finančných prostriedkov z PO 2 do PO 1 vo výške temer 34,09 mil. € z oblasti intervencie 087 „Opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a predchádzanie a riadenie rizík súvisiacich s klímou, ako napr. erózia, požiare, povodne, búrky a suchá, vrátane zvyšovania povedomia, civilnej ochrany a systémov a infraštruktúr na zvládanie katastrof“ do oblasti intervencie 089 „Rekultivácia priemyselných plôch a kontaminovanej pôdy“ dochádza k zmene v oblastiach intervencie v Tabuľke 18.
2.2.0	82	V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.2.0 Fond, kategória regiónu a základ pre výpočet podpory Únie bol znížený „Základ pre výpočet (celkový príspevok)“ z hodnoty „493 348 543 €“ na hodnotu „453 247 685 €“.
2.2.1	83-93	V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.2.1 Investičná priorita 1 Prioritnej osi 2: 2.1 Podpora investícií na prispôbovanie sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov bol vypustený ŠC 2.1.2 Zlepšenie účinnosti sanácie, revitalizácie a zabezpečenia úložísk ťažobného odpadu (všetky s ním súvisiace texty a údaje v tabuľkách) – túto aktivitu už nebude možné podporiť z OP KŽP.
2.2.2	92	V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.2.2 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 2 v Tabuľke 24 sa znižuje hodnota čiastkového cieľa finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 2 „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii“ z pôvodných „118 mil. €“ na „108 mil. €“. Zároveň sa znižuje jeho cieľová hodnota zo „493 348 543 €“ na „453 247 685 €“. Dopĺňa sa tiež nový zdroj údajov „ITMS / CO (MF SR)“. Mení sa aj podiel na alokácii prioritnej osi pre jednotlivé ukazovatele výkonnostného rámca (formálna úprava). Údaje boli zosúladené s Tabuľkou 76 Výkonnostný rámec operačného programu podľa fondu a kategórie regiónu
2.2.3	93	V súvislosti s presunom finančných prostriedkov z PO 2 do PO 1 vo výške temer 34,09 mil. € z oblasti intervencie 087 „Opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a predchádzanie a riadenie rizík súvisiacich s klímou, ako napr. erózia, požiare, povodne, búrky a suchá, vrátane zvyšovania povedomia, civilnej ochrany a systémov a infraštruktúr na zvládanie katastrof“ do oblasti intervencie 089 „Rekultivácia priemyselných plôch a kontaminovanej pôdy“ dochádza k poklesu indikatívnej alokácie na podporu cieľov zmeny klímy vzhľadom na to, že indikatívna alokácia oblasti intervencie 087 v plnej výške prispieva k podpore cieľov zmeny klímy, zatiaľ čo príspevok indikatívnej alokácie 089 je k podpore cieľov zmeny klímy nulový. Zmeny, ktoré nastali v oblastiach intervencií sú zachytené v Tabuľke 25.
2.3.2	106	V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.3.2 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 3 v Tabuľke 33 sa znižuje

		čiasťkový cieľ finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 3 „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii“ z pôvodných „74,6 mil. €“ na „47 mil. €“. Dopĺňa sa tiež nový zdroj údajov „ITMS / CO (MF SR)“.
2.4.2.1	109	V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.4.2.1 Špecifické ciele zodpovedajúce investičnej priorite a očakávané výsledky bol v Tabuľke 38 pôvodný zdroj údajov „MH SR“ nahradený novým zdrojom údajov „Eurostat“ pre výsledkový ukazovateľ R0015 – Podiel energie z OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR.
2.4.2.2	112	V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu, podkapitole 2.4.2.2 Oprávnené aktivity v rámci ŠC 4.1.1 Aktivity C. Inštalácia malých zariadení na využívanie OZE bol pôvodný text: <i>„Pri inštalácii fotovoltických panelov pre domácnosti v rodinných domoch sa prioritne podporia inštalácie s čo najvyšším využitím vyrobenej elektriny v domácnosti. Prebytočná elektrina bude priebežne dodávaná bezodplatne do distribučnej sústavy a bude použitá na pokrývanie strát distribučnej sústavy.“</i> upravený nasledovne: <i>„Pri inštalácii fotovoltických panelov sa prebytočná elektrina bude priebežne dodávať bezodplatne do distribučnej sústavy a bude použitá na pokrývanie strát distribučnej sústavy.“</i> Zároveň bol v poslednom odseku odstránený nasledujúci text: <i>„...aby sa návratnosť vložených finančných prostriedkov pohybovala okolo 7 až 10 rokov.“</i>
2.4.2.6	116, 120	V kapitole 2 Opis prioritných osí operačného programu, podkapitole 2.4.2.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni program sa v Tabuľke 40 mení pôvodná merná jednotka „počet“ na novú mernú jednotku „podniky“ pre ukazovateľ „CO01 - Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora“. Rovnaká zmena nastala aj v podkapitole 2.4.3.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni program v Tabuľke 42.
2.4.3.1	117	V kapitole 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.4.3.1 Špecifické ciele zodpovedajúce investičnej priorite a očakávané výsledky sa v Tabuľke 41 mení pôvodná východisková hodnota „2 132 MWh/mil. €“ na novú východiskovú hodnotu „2 702 MWh/mil. €“ pre ukazovateľ „R0114 – Energetická náročnosť výroby“. Zároveň bola vypočítaná (odhadnutá) aj nová cieľová hodnota pre rok 2023 a to „2 170 MWh/mil. €“. Uvedená zmena bola navrhnutá v nadväznosti na veľkú revíziu údajov v systéme národných účtov, ktorú vykonal Štatistický úrad SR v roku 2014.
2.4.3.2	117	V kapitole 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.4.3.2 Oprávnené aktivity bola vykonaná formálna úprava textu v nadväznosti na aktualizáciu legislatívy.
2.4.4.2	122	V kapitole 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.4.4.2 Oprávnené aktivity v rámci ŠC 4.3.1 Aktivity A. Zníženie energetickej náročnosti verejných budov bola odstránená nasledujúca veta: <i>„Prioritne budú podporované budovy štátnej správy.“</i>

2.4.5.2	128	V kapitole 2 Opis prioritných osí operačného programu, podkapitole 2.4.5.2 Oprávnené aktivity bola v rámci opisu Aktivity C. Rozvoj energetických služieb na regionálnej a miestnej úrovni vypustená nasledujúca veta: <i>„Príprava projektu, ktorý nebude následne realizovaný prostredníctvom poskytnutia energetickej služby alebo zabezpečením financovania z iných zdrojov, ak sa preukáže, že poskytnutie energetickej služby nie je nákladovo efektívne, bude podporené s významne nižšou intenzitou pomoci za predpokladu, že projekt bol pripravený s vysokou odbornou starostlivosťou.“</i>
2.4.7	137	V kap. 2 Opis prioritných osí operačného programu, v podkapitole 2.4.7 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 4 v Tabuľke 49 sa zníženie čiastkového cieľa finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 3 „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii“ z pôvodných „368 242 931 €“ na „285 242 931 €“. Dopĺňa sa tiež nový zdroj údajov „ITMS/CO (MF SR)“.
8	158	V kap. 8. Koordinácia medzi fondmi, EPFRV, Európskym námorným a rybárskym fondom a inými finančnými nástrojmi Únie a vnútroštátnymi nástrojmi a s EIB, v časti 6b), bola upravená deliaca línia s IROP a to nasledovne. Pôvodný text: <i>„IROP bude podporovať budovanie verejných kanalizácií a ČOV pre obce do 2000 obyvateľov s výnimkou obcí, ktoré sú súčasťou aglomerácií podporovaných v rámci OP KŽP.“</i> bol nahradený novým znením: <i>„IROP bude podporovať budovanie verejných kanalizácií a ČOV pre obce nad 1000 obyvateľov s výnimkou obcí, ktoré sú súčasťou aglomerácií podporovaných v rámci OP KŽP.“</i>
8	159	V kap. 8. Koordinácia medzi fondmi, EPFRV, Európskym námorným a rybárskym fondom a inými finančnými nástrojmi Únie a vnútroštátnymi nástrojmi a s EIB, v časti 6e) bol odstránený nasledujúci text: <i>„IROP bude podporovať revitalizáciu brownfieldov s cieľom ich opätovného využitia, napr. pre občiansku vybavenosť, okrem prieskumu, sanácie a monitorovania EZ.“</i>
12	239-240	V kap. 12 Samostatné prvky, v podkapitola 12.1 Výkonnostný rámec operačného programu boli do Tabuľky 76 premietnuté všetky zmeny týkajúceho sa výkonnostného rámca, ktoré sú podrobne popísané vyššie.
13	255-259	Kap. 13.3 Použité skratky legislatívy EÚ a SR bola aktualizovaná.

Príloha: Návrh dokumentu OP KŽP verzia 7